

EIGHTH (POSTER) SESSION
CHAIRMAN: ASSOC. PROF. DR. ŞULE SANAL
23 MAY 2014 FRIDAY 11.00-11.30

GÖLE İNEKHANESİ'NİN KURULUŞU VE TARİHSEL GELİŞİMİ

Asuman Kızıltepe,¹ Berfin Melikoğlu Gölcü,² Ali Yiğit³

¹ Assist. Prof., Kafkas University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Kars, akiziltepe@hotmail.com

² Assist. Prof., Ondokuz Mayıs University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Samsun, berfinmelik@gmail.com

³ Assist. Prof., Kafkas University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Kars, aliyigit@kafkas.edu.tr

Türkiye’de hayvan ıslahı ve yetiştiriciliği ile ilgili çalışmalar, Cumhuriyet’in ilan edilmesi ile birlikte hız kazanmış ve konuya ilişkin yasal düzenlemeler yürürlüğe girmiştir. Bu düzenlemelerden biri olan ve 1926 yılında çıkarılan “Islah-ı Hayvanat Kanunu” ile hara, inekhane ve aygır deposu kurulmasına uygun bulunan hazineye ait yerlerin, ihtiyaç üzerine Tarım Bakanlığına tahsis edilmesi, ayrıca hara, inekhane ve ağıllarda yerli ve yabancı ırktan hayvanların damızlık amacıyla çoğaltılması, aygırların depolara, diğer hayvanların ise ilgili nizamname şartları uyarınca ihtiyacı olan köylere bedelsiz dağıtılması ve damızlık hayvan sahipleri ile şirketlere bedeli karşılığında verilmesi hükme bağlanmıştır. Söz konusu Yasaya dayanarak, Doğu Anadolu’da yetiştirilen hayvanların ıslahı amacıyla, 15 Eylül 1936 tarihli Başbakanlık Kararnamesi ile Kars’ta Cumhuriyet Döneminin ilk inekhanelerinden biri olan Göle İnekhanesi kurulmuştur. Zengin mera ve çayır varlığı nedeniyle kuruluş yeri olarak seçilen Göle ilçesinin Şerefiye köyü ile Kars’ın Merkez ilçesine bağlı Cılavuz mevkiinin Akpınar ve İsa çayırında yer alan araziler, inekhane, tay çiftliği ve boğa istasyonları binalarının inşası için Tarım Bakanlığına tahsis edilmiştir. Göle İnekhanesi, Tarım Bakanlığında 1984 yılında gerçekleştirilen reorganizasyon çalışmaları çerçevesinde Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü’nün kaldırılması ile diğer hara ve inekhanelerle birlikte Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. İzleyen dönemlerde, birçok kamu kuruluşunda olduğu gibi Göle İnekhanesi de maddi açıdan kar getirmeyip zarar ettiği gerekçesiyle 2005 yılında özel sektöre devredilmiştir.

Bu çalışma, Kars ve çevresinde hayvancılık alanında önemli bir yere sahip olan Göle İnekhanesinin kuruluşu ve gelişimine ilişkin bilgileri gün ışığına çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göle İnekhanesi; Hayvan ıslahı; Sığır yetiştiriciliği; Veteriner hekimliği tarihi

THE FOUNDATION AND HISTORICAL DEVELOPMENT OF THE GÖLE COW FARM

In Turkey, with the proclamation of the Republic, efforts aimed at animal breeding and the improvement of animal breeds accelerated, and legal arrangements were enacted. Of these legal arrangements, the “*Law on the Improvement of Animal Breeds*” put into force in 1926, stipulated the allocation of public land deemed appropriate for the establishment of stud farms, cow farms and bull farms to the Ministry of Agriculture; the raising of imported and local animal breeds at stud farms, cow farms and sheep and goat pens for breeding purposes; the distribution of studs to stud farms and other animals, in accordance with the regulations, to villages at no cost and to owners of breeder animals and companies against remuneration. Based on this Law, with an aim to improve the animal breeds raised in Eastern Anatolia, pursuant to the Decree dated 15 September 1936 of the Prime Ministry, the Göle Cow Farm was established in Kars province as one of the first cow farms of the republican period. The Şerefiye village of Göle district, selected as the construction site of the cow farm owing to its rich pastures, and the lands within the borders of the Akpınar and İsa meadows of the Cılavuz locality of the central district of Kars province were allocated to the Ministry of Agriculture for the construction of the buildings of the cow farm, foal farm and bull station. Following the abolishment of the Directorate General of Veterinary Services in 1984 as part of the reorganisation of the Ministry of Agriculture, together with the other stud farms and cow farms, the Göle Cow Farm was subordinated to the Directorate General of Agricultural Enterprises. In the following years, as is the case with several other public institutions, the Göle Cow Farm, on the grounds that it did not make profit but lost money, was privatized in 2005.

This study is aimed to shed light on the establishment and development of the Göle Cow Farm, which holds an important position in the livestock sector in Kars province and its vicinity.

Keywords: Göle Cow Farm; Animal improvement; Cattle breeding; History of veterinary medicine